

SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 8.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.
Telefon: Brunkeberg 1497.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 15 April 1903.

Expedition: Vallingatan 11.

Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre.
Annonspis 20 öre pr petitrad.

23:e Årg.

Yvonne de Tréville.

Af sångartister, som på senare år gästade vår operascen, äro de flesta manliga och flertalet tyskar. Utom vår egen gästande hr Forsell och dansken Herold ha sålunda hrr Anthes, Sommer, Briesemeister, Friedrichs och Naval låtit höra sig här i operapartier. Af kvinnliga gäster ha vi under samma tid endast haft två, nämligen miss Tracey och miss Relda, men lära snart få tretalet fyllt genom gästspel af den unga sångerskan M:lle Yvonne de Tréville. Eget nog hafva alla tre först sett dagens ljus i Amerika. Om den sistnämnda med hvars porträtt vi illustrera dagens nummer, ha följande upplysningar meddelats.

YVONNE DE TRÉVILLE tillhör en framstående fransk-kanadensisk familj. Redan vid unga år kom hon till Paris och erhöi där sångundervisning af flera framstående lärare, men det var i synnerhet den berömda m:me Marchesi och tenoren Gandubert, som åt hennes briljanta röstmedel gäfvö den artistiska fulländningen. Hon gjorde sålunda sin debut i New York 1899 såsom Margareta i »Faust», och fastän ännu endast en ung flicka, framträdde hon på en gång som fulländad artist och rönt stor framgång. För hvarje ny roll, hon sedan utförde, skördade hon allt större och större triumfer och intog så helt och hållet publiken, ej blott på grund af sin sång och sitt spel, utan äfven med sin ungdomligt intagande personlighet, att hon under sin andra säsong nödgades uppträda mer än hundra gånger. Sedan har hon i London, Madrid, Bilbao, Aix-les-Bains, Marseille, men mest af allt i Paris, rönt storartad

framgång. Hon blef förra året engagerad vid Opéra Comique därstädes.

M:lle de Trévilles repertoar upptager följande operor: »Faust», »Romeo och Julia», »Hans och Greta», »Hamlet», »Bohème», »Lakmé», »Le Roi d'Ys», »Carmen» (Michaela), »Mireille», »Manon», »Mignon» (Mignon), »Lohengrin», »Rigoletto», »Tannhäuser», »Mästersångarne», »Trubaduren», »Aida», »Traviata», »Lucie», »Regementets dotter» m. fl.

Yvonne de Tréville.

M:lle Trévilles uppträdande på operan här lär icke komma att äga rum förr än längre fram. Förut, från d. 16 d:s, sjunger hon på en turné i Sydsverige för Svenska konsertföreningens räkning, den förening hvilken, som bekant, förestås af hrr Nordqvist, Svedbom och Hedenblad. I denna turné kommer nu därjämte att deltaga hr Martin Oscár, som debuterat under spelåret på k. operan, samt pianisten fröken Aurora Molander, elev af den ansedde pianisten professor Arthur de Greef i Brüssel.

M:lle Tréville har emellertid redan presenterat sig i konsertsalen för hufvudstadens publik, då hon medverkade på den »fosterländska soaré», som den 14:e dennes gafs i Musikaliska akademiens stora sal. Hon sjöng vid detta tillfälle en aria ur Charpentiers »Louise» samt den stora och svåra koloraturarian ur Ambr. Thomas' »Hamlet» jämte ett par andra franska sånger och blef hälsad med lifligaste bifall och upprepade inropningar. Särdeles musikaliskt och vackert återgaf hon den i Hamlet-arian, som bekant, inlagda »Neckens polska» och visade sig som en sångerska, begåfvad med en omfångsrik sopran och artistiskt skolad röst, utbildad till briljant koloratur. Stämman saknar ej charme, ehuru höjden är mindre klangfull, och intonationen är förträfflig; allt egenskaper, som, efter detta första uppträdande att döma, torde komma att i förening med behaglig framställning och apparition göra M:lle Tréville till en favorit hos vår musikaliska publik och som väcka förväntningar om stor framgång för den unga

sångerskan äfven på vår operascen. Hvilka partier hon där kommer att utföra är oss ännu ej bekant.

Första uppförandet af Verdis »Otello».

Då nu detta Verdis storverk, hans sista opera seria, återupptagits på vår operascen — »Falstaff» följde, som bekant, 1893, den då 80-årige mästarens sista operaverk —, vilja vi här erinra om allra första uppförandet af detsamma, d. 5 febr. 1887 å La Scala-teatern i Milano.

Kl. $\frac{1}{2}$ 9 gick ridån upp och första akten begynte. Operan är ej försedd med uvertyr. Den stora duetten i slutet af denna akt framkallade den första stora bifallsstormen, så att Verdi måste fram och visa sig för publiken fyra särskilda gånger. Jublande bifall och framkallande af komponisten följde efter hvarje akt. I fjärde akten måste Desdemonas »Ave Maria» gifvas da capo och likaledes den orkestrala inledningen till den därpå följande duetten med Otello. Bland de utförande vann Maurel som Jago priset; den berömda tenoren Tamagno utförde Otellos rol med dramatisk verve, ehuru uppfattningen ej var fullt tillfredsställande, Desdemonas framställarinna, Signora Pantaleoni, gjorde sig förtjänt af lifligt bifall genom sin utmärkta röst och skådespelartalang, körerna voro i allmänhet tillfredsställande och orkestern under Sgr. Faccios ledning skötte sin sak förträffligt; operans *mise en scène* var praktfull.

Efter operans slut dånade väldiga bifallsåskor och utrop af förtjusning, otaliga gånger måste Verdi fram och mottaga publikens tack under ett regn af blommor, kransar och guirlander. Under aftonens lopp räknade man 20 inropningar för komponisten och 3 för textförfattaren Boito. Då Verdi skulle vid hemresan stiga upp i sin vagn, spände folket ifrån hästarna och drog honom till hans hotell under jublande rop af »Eviva Verdi!» Anländ dit måste han därtill två gånger visa sig på balkongen utanför sin bostad, innan hyllningarna togo slut. Af staden Milano blef Verdi utnämnd till hedersborgare.

Om Verdis förhållande under denna premiére berättar man följande: Tillträdet till scenen var alldeles förbjudet för alla, som ej hade någon befattning med operan. Vid 8-tiden kom Verdi dit, klädd i en svart, igenknäppt öfverrock, åtföljd af Boito och Ricordi, musikförläggaren. Under »stormen» skakade han en af järnplåtarna, hvarmed åskan åstadkommes. Sedan man

begärt kören da capo, ropade publiken på Verdi, som gjorde med handen ett tecken åt konstnärerna, att han ej ville visa sig på scenen. Efter första aktens slut omringades han af konstnärerna, hvilka lyckönskade mästaren.

Intet särdeles är att säga om andra akten, som komponisten åhörde, lutad mot en pelare. Herr Ricordi öfverlämnade till honom ett telegram från konungen och drottningen med de bästa välönskningar för »Otellos» fullständiga framgång.

Efter andra aktens slut omfamnade Verdi hjärtligt Maurel och strax därefter Tamagno på samma sätt, ehuru färgen i Otellos ansikte nödgade honom att icke komma moren alltför nära.

Under tredje akten höll sig mästern i närheten af kören och slog takten med foten. Sedan fru Pantaleoni sjungit »Ave Maria», tillropade henne komponisten: »Bravo, ni har förstätt mig väl!» Utförandet af förspellet till fjärde akten syntes tillfredsställa honom i hög grad. I allmänhet var Verdi under hela föreställningen fullkomligt lugn, endast mot slutet däraf föreföll han något nervös.

Den till en trädgård förvandlade förstugan i hotellet, där Verdi bodde, strålade af ljus. I mästrons salong var upphängdt å väggen ett praktfullt, af kransar omgivet, måladt porträtt af Verdi i kroppsstorlek. Detta var en fin uppmärksamhet af hotellvärden, som beställt taflan af en renommerad privatartist. Verdi, som af trötthet knappt förmådde hålla sig uppe, trädde dock ut på balkongen för att tacka dem som samlat sig utanför hotellet och bedja dem draga sig tillbaka.

Inkomsterna af första representationen uppgingo till 67,000 francs. En mängd musikedlettanter i Milano hade beslutit att med anledning af »Otellos» uppförande förära Verdi en stor guldmedalj jämte tillägnet. Verdi lär redan då ha varit i besittning af 100 sådana minnespenningar.

Desdemonas näsduk var en present af Verdis förläggare Ricordi, som utbedt sig att få förära fru Pantaleoni den ödesdigra näsduken. Denna utgjordes af ett fyrkantigt guipurearbete, med hvarje sida af trettio centimeters längd och det hela betäckte med guld och brokigt silke. På stickningarna hade de båda skickligaste arbeterskor i den vägen i Milano arbetat ett halft år. När man såg på detta mästerverk genom förstoringsglas, så upptäckte man i den fina stickningen Verdis och Boitos porträtter. Näsduken, af ofantligt värde, utställdes en hel dag till allmänt beskådande i Pantaleonis klädloge.

Rousseau som musiker och hans åskådningssätt jämfördt med Richard Wagners.*

Bemyndigad öfversättning af E. H.

Då man spörjer efter föregångare till Richard Wagner, bör man ej söka dem bland företrädarna för bestämda yrken, ty Wagner var ingen specialist, utan en personlighet. På alla sina verksamhetsfält hängaf han sig med sin fulla kraft i kampen mot sitt århundrades åskådningssätt och fördomar. En dylik vidtomfattande ande var äfven Rousseau. Född nästan ett århundrade tidigare (28 juni 1712), uppfyllde han på sin tid en liknande mission, som Wagner gjort i nutiden. Båda voro eldade af samma drifkraft, samma mål föresväfvade dem och eftersträfvades af dem båda med samma medel; båda voro utrustade med lysande gåfvor, som hos dem sammansmälte till sällspord enhet och förbundo därmed den oförskräckthet och den kraft, som fordrades för att i ihärdig kamp mot sin samtid föra det sant kända till seger. Båda kände djupt smärtan öfver mänsklighetens degeneration och dess därigenom irakade elände och hos båda fick alstringsförmågan sin bästa näring i dessa känslor; båda ägde djup trängtan efter andra förhållanden och det den dådkraftiga anden åtföljande hoppet om förbättring, båda skådade längtansfullt tillbaka på ett mänsklighetens natur motsvarande förgånget, ur hvilket det måste vara ett dådlystet sträfandes uppgift att rädda människans bättre väsende; båda kände till fullo, att i synnerhet hängifvandet åt egoistiska drifter, det sig allt mer stegrande sökandet efter att tillfredsställa individuell njutning och den därur framprungna öfverkulturen, alstra de nutida förhållandenas elände och tröstlöshet. Båda ägde den af sorgliga erfarenheter ej rubbade öfvertygelsen, att hjälp kunde och måste komma; båda visste, att de till följd af sitt kall måste ingripa och försöka hjälpa med ord och handling, måste ställa tankeförmåga och arbetskraft i den höga uppgiftens tjänst; båda ägde den exempellösa, hvarje själfviskt intresse i bakgrunden trängande sanningskärleken; båda hade den höga allvarliga uppfattningen af konsten, hvars betydelse består ej i flyktig njutning, ej heller i tillfredsställandet af vetandets törst, utan i dess omedelbara verkan på lifvet. Båda förenade ett till här-

*Ur det på F. Bruckmanns i München förlag utkommande verket »Gedanken eines Schauenden» af dr Friedrich von Hausegger. Det kan kanske vara af intresse för Sv. Musiktidnings läsare att veta, det aflidne dr Fr. von Hausegger, docent i musikens historia och teori vid universitetet i Graz, var fader till kapellmästare Siegmund von Hausegger, en ung talang, som på senare tider framträdte med afgjord framgång på kontinenten.

ligt skapande utveckladt inre lif med otaliga smärtor och bittra erfarenheter, som brist på förstående, likgiltighet och ondska pläga tillfoga snillet; båda förbundo den djupaste filosofi med sällsynt skaparekraft — Rousseau som filosof och tillika konstnär — Wagner som konstnär och tillika filosof; och slutligen uppburo båda, såväl i känsla som i tanke, trots de yttre motsatserna till sin tid, dock dess djupaste, mest framåtsträfvande idéer.

Rousseau gäller som banbrytande ande på det filosofiska tänkandets område såväl som på det därmed förbundna poetiska skapandets; att han varit detta äfven på det därifrån aflägsna musikens område, erkännes ej i samma grad. Orsaken därtill är ej att söka i för ringa kännedom om hvad han verkat i musikaliskt hänseende, utan fast mer i det ringa anseende musiken tillerkännes i sitt inflytande på lifvet. Som musiker gällde Rousseau för dilettant, likasom Wagner som tänkare gäller för dylik; att i en storslagen personlighet hvarje brist måste hänföras till källor, som göra densamma fruktbärande för lifvet, förstår ej den att fatta, som är van att tänka det de mänskliga egenskaperna endast stå i ett särskildt ändamåls tjänst. Wagners allt omfattande ande har lärt oss att bedöma den med honom besläktade Rousseau från en synpunkt, som för oss uppenbar fulla värde af hans arbete på musikens område.

Rousseau uppsatte sig ej till musiker. Ur hans innersta trängtan har såväl egendomligheten och kraften af af hans snille som hans anlag för musik utvecklats sig till en sällsynt grad af själfständighet. Han erhöi sin första sångundervisning af sin beskyddarinna fru Warrens och ännu innan han kände till alla nottecken, började han med beslutsamhet dechiffera ett recitativ och en aria ur kantaten »Alphis et Arethuse» och sjöng den därpå felfritt. I musikskolan tillhörande katedralen i Annecy gjorde han snabba framsteg. Stor djärfhet förråder emellertid hans försök att med sin bristfälliga kunskap vilja slå sig ner som musiklärare i Lausanne. I sina »Confessions» skildrar han på ett lustigt sätt sin första kompositions öde. Med denna ville han nämligen aflägga ett prof på sin talang i professor Treytorens hem. »Jag utarbetade», förtäljer han, »något för hans konsert med en dristighet som förstode jag saken grundligt. Man samlas för att uppföra mitt verk. Jag anger för hvar och en tempot, klagör föredraget och gör alla uppmärksamma på repetitionstecknen. Jag är beställsamheten personifierad. Fem till sex minuter — för mig lika många århundraden — tillbringar man med att stämma instrumenten. Ändtligen är allt färdigt och jag knackar med min pappersrulle två eller tre gånger: Lugn! Allt blir stilla. Nu anger jag tempot med

det allra största allvar och instrumenten börja. Nej, sedan franska operans begynnelse har man aldrig hört ett dylikt väsen. Hvad man än må hafva tänkt om min stora talang — verkan var sämre än man kan föreställa sig.

Musikanterna höllo nästan på att kväfas af skrott. Åhörarne spärrade upp ögonen på vid gafvel och skulle säkert gärna stoppat bomull i öronen. Men det gick ju ej an. De skurkarne till musikanter dundrade på sina instrument som ville de spränga örhinnorna på en döfstum. Jag bibehöll dock fattningen fullkomligt och lät ej störa mig af något. Men svettades gjorde jag, och endast ambitionen afhöll mig från att kasta alla nothållarne om hvarandra och skudda stoftet af mina fötter. För att förvärja saken ännu mer, hörde jag hur de närmast stående sade till hvarandra eller rättare sagdt till mig: 'Det är alldeles out hårdligt' eller 'sådan tokig musik' eller 'en djäfvulsk hexkonsert'. — Stacksars Jean Jacques! I detta förskräckliga ögonblick skulle du väl ej hållit det för möjligt, att dessa samma toner en gång skulle uppväcka Frankrikes konungs och hans hofs beundran och bifall, och att rundt omkring dig älskvärda damer skulle med dämpad stämma säga till hvarandra: 'Hvilka himmelska toner!' 'Hvilken förtrollande musik, hvarje ton går till hjärtat!'»

Sedan dess fullkomnade Rousseau sig hufvudsakligen genom själfstudium i musikens konst så mycket, att hans opera »Le devin du village» blef epokgörande. Icke mindre betydelsefullt för melodramat var hans »Pygmalion». Dessutom skref han en ballett-opera »Les muses galantes», en oafslutad pastorale »Daphnis et Chloë» samt ännu ett verk för scenen, hvars titel ej är bekant och som uppfördes endast i privatkretsar.

För det stora snillet gifves ej någon bisysselsättning, utan hvarje dess sidoverksamhet måste anses som delar, hvilka, sammanfattande, bilda geniet i dess helhet, och på samma sätt var också för Rousseau musiken af allvarligaste betydelse. Från samma grund, som bestämde hans sträfvan att förskaffa människan ett lyckligare tillstånd och att verka reformerande på staten och uppfostrande på individen, att oförskräckt uppträda mot alla tidens makter och att med hänsynslös uppriktighet prisgifva sitt inre lif för världen, från denna samma grund härledde sig hans behof af konstnärligt skapande och utvecklade sig i synnerhet hans förmåga att omsätta sina känslor i toner. Likt sin store efterföljare Wagner, kände han sig bestämd att djupare och mer omfattande forska efter musikens väsende och betydelse, än utgående från ren facksynpunkt, ej förmådde öfverskrida den yrkesmässiga behandlingens gränser. Rousseau be-

fattade sig ej blott som skapande konstnär med tonkonsten, utan äfven som tänkare, och härvidlag är det verkligen öfverraskande att se, huru begge öfverensstämma i sin uppfattning och huru lika resultat de uppnått med afseende på musikens behandling och uppgift.

För att kunna förstå de rent yttre orsaker, som föranledde Rousseau att närmare och i synnerhet polemiskt befatta sig med musiken, må här nämnas, att den dåvarande musiken stod under Lullis spira och att Rameau, skaparen af den ännu som grund för vår harmonilära varande teorien, hade det största anseende som komponist och fanbärare för grundsatser, hvars motståndare Rousseau var. Lulli företrädde en stil, hvilken offrade det melodiosa för det torra recitativet. Rameau och hans skola hyste den åsikten, att melodien blott är en produkt af harmonien, utvecklar sig ur densamma af sig själf och blott i den finner sitt berättigande. Så vidt skilda dessa åsikter än äro, så mötas de dock i den punkten, att melodin blott är en produkt af en förståndsoperation, på ena hållet nära anslutande sig till ordföljden, på det andra framgående som ett matematiskt resultat af harmoniska komplikationer. Namnen voro annorlunda, kampen var tämligen deusamma som Richard Wagner ett århundrade senare förde; den gemensamme motståndaren var formalismen.

Förgäfvos rasade Rousseau öfver Rameaus »Traité de l'harmonie», som var och förblef honom oförståelig. Han vände sig till abbé Palais, som gjorde honom förtrogen med den italienska musikens principer. År 1739 skref han sin opera »Iphis et Anacorete» samt påbörjade den ofullbordade »La découverte du nouveau monde», i hvilken han bemödade sig om Lullis så kallade representativa stil.

Likaledes sysselsatte han sig med uppfinningen af nya nottecken, hvilket för oss blott har det intresset att visa, huru ifrigt Rousseau sysslade med musiken.

Den förut omnämnda operan »Les muses galantes», ville Rameau ej taga notis om. Då man visade honom utdrag därur, skrek han med största brutalitet, att den del han hade hört därur var af en fulländad mästare, återstoden af en okunnig, som ej hade aning om musik. »Det dåliga», säger han i en af sina skrifter, »har Rousseau själf gjort, det goda har han lånat.» Otaliga intriger sattes i gång mot Rousseau och kunna för det mesta hänföras till Rameau.

För att erhålla fullkomlig själfständighet drog Rousseau sig tillbaka från världslifvet och beslöt att förvärfva sitt uppehälle genom att kopiera noter, men sin älsklingssysselsättning, musiken, förblef han trogen. Den 17 oktober 1754 blef hans opera »Le devin du

village» uppförd för första gången i Fontainebleau, men dessförinnan måste recitativet, på hvilka Rousseau lagt mycken vikt, omändras för att tillfredsställa den allmänna smaken. Alla voro hänryckta och konungen själf, ehuru ingen musikalskare, sjöng hela dagarna med den falskaste röst arier ur operan. Rousseau skulle hafva fått pension om han kunnat besluta sig för att låta föreställa sig för konungen, men han förblef notskrifvare, ty han förklarade, att han tyckte allt för mycket om sin undagömdhet. 1775 uppfördes operan en andra gång på slottet Bellevue inför Ludvig XV. Herrar och damer från hofvet medverkade och Pompadour utförde Colins roll. Vid detta uppförande vunno också recitativet bifall.

Icke alltid voro Rousseaus framgångar så oomtvistade; snart bildade sig partier för och emot honom, hvilka sinsemellan stredo mot hvarandra på det hänsynslösa sätt. Hufvudorsaken var den ställning Rousseau intog till den franska musiken till fördel för den italienska. Till honom slöt sig drottningens parti; filosoferna, Lullisterna och Rameauisterna utgjorde konungens anhängare och voro Rousseaus förbittrade motståndare. Operan »Le devin du village» blef båda partiernas Erisäpple och i en lustig satir mot den franska musiken anbefaller Grimm denna opera som skäl nog för det bittraste förklenande från förfäktarnes af den gamla riktningen sida.

Vi hafva nu kommit till den punkt, då vi kunna undersöka hvad som bestämde Rousseau att uppträda mot den franska musiken och därmed komma vi också att tala om kärnan af hans åsikter, något som han själf yttrat sig om i otaliga skrifter.

I sitt epokgörande arbete »Lettres sur la musique française», säger han:

»Eftersom fransmannen hvarken har välljud, prosodi eller frihet i ordställningen, kan han ej heller besitta någon melodi i musiken, åtminstone ej den melodi, hvars egendomlighet och rikedom betingas af språket.

Och då han på ett annat ställe lär, att emedan hvarje språk har sin särregna deklamation, så har ock hvart och ett sitt särregna recitativ och det bör vara det bästa, som sluter sig närmast till det talade ordet — så tycker man sig höra Wagner, som säger: »Våra olika språk bero på en religiöstatslig-historisk konvention, som under konventionens öfverherrska under Ludvig XIV äfven af akademien blef fastställd som norm.

På Wagner behöfva vi knappast hänvisa då vi finna följande satser hos Rousseau: »Kontrafugorna, dubbelfugorna, obligata basarna och andra svåra dumheter, som örat ej kan tåla, äro samt och synnerligen uppenbara rester från barbariet och den dåliga smaken.» Enligt Wagner är kontrapunkten i sina

mångahanda till- och utväxter känslans matematik, harmoniens mekaniska rytm. Rousseau håller före, att musikens uppgift är att fångsla sinnet, alla dess delar skola samverka för att förstärka uttrycket, harmonien bör tjäna att ytterligare förhöja detta, göra det mera energiskt. Enheten i melodien är likaså nödvändig som enheten i handlingen i tragedien, de hvila på samma grundval och hafva samma mål. Orkestern och sången skola stå i innerligaste samband, men ur sångpartierna skola alla orkestrernas skönheter flyta. Duetten är sällan naturlig. Rousseaus åsikt, att harmonien är den enda grundvalen för konsten, bekämpar han och yttrar därvid: »Århundraden igenom hörde vi redan melodier, innan harmoniens vetenskap uppfanns. De skönaste ackord kunna liksom sköna färger göra intryck på sinnet. Men ända in i själen tränger blott rösten, ty den är det naturliga uttrycket för känslorna, och i det den tolkar dem, väcker den dem äfven till lif.»

(Forts.)

Musikpressen.

På Elkan & Schildknechts förlag har utkommit:

för piano, två händer:

Gamla Heidelberg. Musik med bifogad text. Pris 1 kr.

Detta häfte innehåller ett arrangement af musiken, studentsångerna i det populära skådespelet med samma namn, som länge med så stor framgång uppförts på Svenska teatern härstädes. Nr 2—6 i häftet innehålla sångerna med text: »Det var Perkeo», »Gaudeamus», »Ack Heidelberg, du sköna», »Hvad skulle vi säga om dagen i dag?» och »O, du studentens glada lif». Vignetten visar i helfigur den omtyckta Käthie — frk Thorsell — i skådespelet, i färd med att servera ölsejdlarna.

Litteratur.

På Breitkopf & Härtels förlag, Leipzig, har utkommit:

Zeitschrift der Internationalen Musikgesellschaft. Jahrg. IV. Heft. 7. April 1903.

Innehållet i detta häfte är följande: Willebald Nagel (Darmstadt): Die Kunst zu hören; Karl Nef (Basel): Eine Basler Musikbibliothek aus der zweiten Hälfte des 18 Jahrhunderts; Alfr. Kallisch (London): Music in London; Maurice Chassang, (Paris): La Musique à Paris: Musikberichte, Vorlesungen etc.

Dödsfall

inom musik- och operavärlden 1902.

(Forts. och slut.)

Piccolomini, Maria, Heinrich, Pontet, engelsk komponist af sånger m. m., f. 1836, † i London i maj månad.

Piutti, Karl, utmärkt orgelspelare, konservatorielärare i Leipzig, f. 30 april 1846 i Elgersburg, † under sommaren i Leipzig.

Ryberg, Gustaf, sångare (f. d. medlem af Luttémanska manskvartetten) f. 12 aug. 1837, † 20 sept. i Stockholm.

Schimon-Regan, Anna, fordom berömd opera- och konsertsångerska, † under våren, omkr. 60 år. Hon blef 1877 gift med den ansedde sångpedagogen Adolf Schimon och var sånglärarinna vid musikskolan i München.

Schmitt, Georg, Alois, hofkapellmästare, pianist och komponist, f. 2 febr. 1827 i Hannover, † 15 okt. i Dresden.

Schwechten, Georg, pianofabrikant i Berlin, † 18 aug., 75 år.

Skytt-Kaufmann, Clara, altsångerska, † 12 jan. i Köpenhamn.

Stoltz, Therese, fordom firad sångerska, † under sommaren i Milano, 62 år.

Strakosch, Ferdinand, impressarie (broder till Moritz Str.), † under sommaren i Paris.

Swoboda, Adalbert, f. d. redaktör af Neue Musikzeitung, pianist och komponist, f. 26 maj 1828 i Prag, † i München under maj månad.

Torpadie-Lindblom, Gudrun, Bertha, Tusnelda, svensk konsertsångerska, f. 28 dec. 1866 i Göteborg, † 30 april i Paris.

Victorin, Henrik, Leonard, publicist, musikkritiker (i Nya Dagligt Allehanda), f. 2 nov. 1858, † härst. 20 sept.

Wolf, Hermann, grundare af Wolffska konsertdirektionen i Berlin, † därst. 3 febr. W. var grundlig musiker, komponist och publicist.

Wüllner, Franz, förtjänstfull musikpedagog, kapellmästare och konservatoriedirektör i Köln, f. 28 jan. 1832 i Münster, † i november. Wüllner har komponerat körverk, sånger, kamarmusik och bl. a. recitativ till Webers »Oberon».

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. Teatern. April 1. BOITO: *Mefistofles.* — 2, 4, 7 *Egmont*, sorgspel af Goethe, musik af L. van Beethoven. — 3 DONIZETTI: *Lucretia Borgia*; Balett: *Dansdivertissement.* — 5, 14 MOZART: *Don Juan* (Don Juan: hr Forsell, gäst; Leporello: hr Stiebel, deb.; Guvernören: herr Gustaf Sjöberg, första debut), 6, 8 VERDI: *Otello* (Desdemona: fru Hellström; Emilia: frk Edström; Otello, Jago, Cassio:

hrr Nyblom, Söderman, Malm; Roderigo, Lodovico, Montano, en härold; hrr Ericson, Sclergren, Grafström, Mandahl). — 12 *Symfonikonserter*. 1) R. Schumann: Symfoni n:o 2, C-dur; 2) J. S. Bach: Konsert, D-moll för 2 violiner (hrr L. Zetterqvist, M. Ahlberg) och ork.; 3) Fr. Smetana: »Moldau», symfonisk dikt; 4) Beethoven: Symfoni n:o 2, D-dur. — 13 MEYERBEER: *Profeten* (Fides: fru Mandahl, deb.). — 15 GLUCK: *Orfeus*; LEONCAVALLO: *Pajazzo* (Tonio: hr Forsell, gäst; Canio, Silvio: hrr Nyblom, Mandahl; Beppe: frk Edström.).

Vasa-teatern. April 1—9, 11, 13—15 L. STUART: *Florodora*. 5, 13 *Nerkingarne* (matiné).

Svenska teatern. April 1, 2, 5 (matiné): PETERSON-BERGER: *Lyckan*.

Musikaliska akademien. April 2 Musiksoaré af frk SOPHIE BONNY. Biträdande: hr Tor Aulin. — 5 Matiné af KVARTETTSÅNGAREFÖRBUNDET. Biträdande: frk A. Lagergren, hr Fr Strömberg, hofkapellm. R. Henneberg; dirigent: hr John Ullstedt; kl. 7,30 Konsert af TYPOGRAFISKA FÖRENINGENS sångkör. Biträdande: fru H. Munthe-Sandberg, frk Agda Lysell, hr H. Duhs; dirigent: hr O. Th. Sandberg. — 9 KONSERTFÖRENINGENS 6:e (sista) abonnementskonsert. Solister: fru D. Möller, hr W. Stenhammar. Dirigent: hr Tor Aulin, 1) L. Norman: Symfoni n:o 3, D-moll, op. 58; 2) Beethoven: Konsert för piano (hr Stenhammar) och orkester, Ess-dur; 3) Fr Liszt: »Die Ideale» symfonisk dikt (efter Fr. v. Schiller); Davids psalm n:o 137 för sopran (fru Möller), damkör, violin, harpa och orgel; 5) C. M. v. Weber: Uvertyr till »Oberon». — 12 kl. 1/2 SÄNGSÄLLSKAPET T. T:s matiné. Dirigent: hr E. Åkerberg; kl. 8 BELLMANSKÖRENS vårkonsert. Solister: frk Ebba Björkbohm, hrr Nils Åkerman, V. Viklund (ackomp.); dirigent: hr E. Åkerberg. — 14 FOSTERLÄNDSK SOARÉ (för välg. änd.). Biträdande med musiknummer: M:m Yvonne de Tréville, hrr L. Zetterqvist, Eugen Danckwardt, frk Molander (ackomp.).

Vetenskapsakademien. April 6. Konsert af fru SVEA ÖBERG. Biträdande: fru H. Viklund, hrr V. Viklund, G. Sjöberg.

Östermalms kyrka. April 10. Konsert till förmån för Frimurarebarnhuset. Program: Haydn: »Skapelsen», oratorium. Biträdande: solister: fru ar Östberg, Hellström; hrr Lundqvist, Malm, Sclergren, Wallgren; kgl. hofkapellet; dirigent: hr R. Henneberg.

Klara kyrka. April 13. Konsert af dir. GUSTAF HÄGG. Biträdande: fru Dav. Afzelius, hrr Tor Aulin, C. Lindhé, G. Molander, orkester, dirigerad af hr Aulin.

Verdis »Otello» har efter sju års hvila åter uppstått på operascenen med nybesatta hufvudroller, undantagande Jagos, som äfven 1896 utfördes af hr Söderman. Såväl Otello som Desdemona, Emilia och Cassio representerades nu på det bästa af hr Nyblom, fru Hellström, frök. Edström och hr Malm. Särskildt har man att fästa sig vid hr Nybloms dramatiskt och musikaliskt uttrycksfulla framställning af den svartsjuka moren samt fru Hellströms älskliga väsen som den olyckliga makan och hennes klangsköna sång, speciellt i den gripande vide-väsen och bönen. Operan innehåller flere anslående partier, såsom skildrandet af stormen i början, kärleksduetten mellan Otello och Desdemona, hyllningen åt henne af folket på Cypern, orkesterpartiet i Otellos monolog, Jagos monolog, orkesterförspelet till sista akten samt

Desdemonas visa och Ave Maria i samma akt. Åt Shakespeares hemiska, passionstarka dram har dock ej ens Verdis formelt stora talang kunnat gifva en öfvertygande musikalisk tolkning. Reflexionen står här framför inspirationen, som i den 15 år äldre »Aida» visar sig så mäktig; äfven denna opera dock i nutidsstil, röjande inflytande af Wagner. »Otello» är emellertid ett beundransvärdt verk af den gamle mästern, särskildt beträffande den mästerliga instrumentationen. Operan gafs här första gången d. 27 maj 1890, med frökn. Oselio och Jungstedt, hrr Ödmann, Lundquist och Lundmark i hufvudrollerna, och sedan årligen t. o. m. 1893. År 1891 sjöngs Desdemona och Emilia af frökn. Moritz och Wolff, 1892 af frök. Oselio som gäst likasom hr Lomberg i Jagos roll; 1893 gästade fröken Selma Ek som Desdemona och hr d'Andrade som Jago; 1896 frök. Ek ånyo och hr Morello som Otello, då operan d. 2 jan. gafs 25:te gången.

Den sedvanliga symfonikonserterna påskdagen af kgl. hofkapellet för dess pensionskassa hade program af kända saker och gafs under förste hofkapellmästarens direktion berömvärdt. Särskildt intresserade mellannumren: Bachs violinduo med orkester, af hrr Zetterqvist och Ahlberg spelad med utmärkt ensemble, samt Smetanas på nationella motiv byggda tondikt »Moldau», för hvilken vi närmare redogjorde, då den för sju år sedan spelades af hofkapellet. Af operans tilldragelser för öfrigt är det enda märkliga hr G. Sjöbergs första debut som guverören i »Don Juan». Hr S:s stora och vackra, från konserter bekanta basbaryton gjorde ypperlig verkan i detta parti, som i dramatiskt hänseende ställer ringa fordringar på sångaren.

Vasateaterns »Florodora» håller sig ännu uppe. Som det heter i ett Pariserbref till en tysk musiktidning »har konsten ej att göra med detta machverk, hvori den vanvettiga negerdans »Cake-walk» intager främsta rummet. Musiken i denna balettpjes har ringa värde. I Newyork lär pjesen emellertid ha uppförts ett tusental gånger. — Uppförandet af »Lyckan» på Svenska teatern afbröts innan vi fingo höra dess musik på teatern.

Främst bland konserter, utom hofkapellet, står Konsertföreningens sjätte, hvarmed dess berömliga verksamhet för denna säsong afslöts. Konserten inleddes med Ludv. Normans D-mollsymfoni (n:o 3), förut endast spelad af hofkapellet på en i nov. 1885, tonsättarens dödsår, gifven konsert till hans minne. Samma år utkom symfonien i 4-händ. arrangement på Musikaliska konstföreningens förlag. Af symfoniens fyra satser anslå mest de båda mellansatserna. Det vackra an-

dantat är dock vällångt utspunnet. Efter symfonien spelade hr Stenhammar Beethovens pianokonsert i Ess-dur på ett fulländadt sätt. Som nyhet här gaf orkestern sedan Liszts symfoniska dikt »Die Ideale», programmusik efter Schillers dikt. Svårfattlig är den musikaliska tolkningen och tonskapelsen föga fängslande trots talangfull instrumentation. Bättre intryck lämnade följande Liszt-nummer, Davids psalm n:r 137, hvori fru Möller skördade bifall för sopranpartiets utförande. Damkör, violin, harpa, piano och orgel medverka för öfrigt i detta rätt stämningsrika stycke. Efter konserten, som afslöts med Webers härliga »Oberon»-uvertyr, blef kapellet jämte Konsertföreningens nitiske och skicklige dirigent hyllad med lifligt och ihållande bifall, uppmuntrande till fortsatt förtjänstfull verksamhet.

Om öfriga konserter måste vi fatta oss helt kort. »Skapelsens» återgivande, som vanligt, långfredagen i Östermalms kyrka ägde rum för fylld lokal. Om utförandet ha vi ej satts i tillfälle att yttra oss. — Pianisten fröken Bonny från Schweiz hade många åhörare på sin konsert i Musikaliska akademins orgelsal. Hennes talang visade sig ej vara af mera framstående beskaffenhet, men hon hade i hr Tor Aulin en värdefull medhjälpare och publiken var ej njugg på bifall. Af de fyra körkonserterna gafs oss ej tillfälle att bevista mer än Quartettsångareförbundets och T. T:s matinéer. Den förra inleddes med en ny vacker »Minnessång» af Henneberg, förbundet tillägnad på dess 20-årsdag, och en ny tilltalande kvartett, »Skeppet», af Myrberg började sista afdelningen. Fröken A. Lagergren vann med sin vackra stämma och godt föredrag stort bifall i solosånger, hvarmed äfven hr Fr. Strömberg biträdde med framgång. — Sällskapet T. T. (»Thalias vänner»), solister från våra teatrar, glänste med ypperliga röster i kör som solonummer på sin väl besökta matiné. Här ej förr gifna körsånger af Humperdinck, R. Strauss och P. Cornelius väckte mycken uppmärksamhet. Som föredragande af solosånger skördade hrr S. Nyblom, Bergström och Vallgren rikt bifall, likaså hrr Lund och G. Sjöberg i en duett af Schumann och hr Adami med solot i den af Åkerberg arrangerade svenska folkvisan. Peterson-Bergers nya kör »Balder är fallen» utgjorde ett af de mest framstående numren.

Fru Svea Öberg visade sig på sin rätt talrikt besökta konsert i besittning af en hög och kraftig sopran samt sjöng med god intonation och vårdadt föredrag, som dock saknade värme och lif, hvilket redan förnams i inträdesnumret Elsas dröm ur »Lohengrin». Med vidare studier och större vana vid uppträdande torde den unga sångerskan vänta sig god fram-

gång som sångartist. Värdefullt biträde gafs henne af hr G. Sjöberg samt violinisten fru Hedv. Wiklund och hennes man, pianisten, som smakfullt utförde sångackompanjemang.

Direktör G. Häggs orgelkonsert anandag påsk hade talrika åhörare och värderikt program. Själft ådagalade hr Hägg sin stora förmåga som orgelspelare i solonummer: Preludium och fuga af Bach, Juloffertorium af Boëllman och en svår orgelfantasi af Liszt öfver vederdöpsarsången i »Profeten». Af hr Aulin fick man höra Air af Bach och Fantasistyeke af Norman. Fru Afzelius' präktiga stämman gjorde god verkan i en sång af den gamle Heinr. Schütz med 2 violiner och orgel samt i en aria af Saint-Saëns ur Psalm. XVIII med oblig. violoncell och orgel. Till slut gafs ett härligt andante för stråkorkester af Tschaikowsky och sist konsert i A-moll för orgel, stråkorkester, fyra horn och två pukor af Enrico Bossi, ett storslaget, ytterst fängslande verk, för hvars framförande här man får vara hr Hägg tacksam. Opustalet var ej utsatt, men antagligen är denna konsert Bossis berömda orgelkonsert op. 100, som nu mångenstädes spelas och väckt så stor uppmärksamhet.

Musiknotiser

från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Under inöfning är fortfarande »Ran» af Peterson-Berger. Repertoaren upptager för öfrigt »Rhenguldet», »Aida» och »Den vilseförda».

Af tre sökande till en ledig violoncellistplats i hofkapellet, hvilken en längre tid uppehållits på förordnande, har nu antagits hr Algot Christiansen.

Sångsällskapet T. T. (Thalias Tjänare), som bildades i november förlidet år, har till uppgift att genom årliga konserter söka åstadkomma medel till en pensions- och understöds-kassa.

Sällskapet har beslutit att till en början göra en treårig försöksperiod och hoppas på grund af den behjärtansvärda idén få en kraftig hjälp af förståelse och tillmötesgående från respektive teaterchefer och ledare och vill framför allt icke på något sätt få färgen af fackförening inom teatervärlden.

Grundplåten till denna pensionskassa lade sällskapet T. T. påskdagen genom sin matiné i Musikaliska akademien.

Sällskapet består af följande medlemmar.

1:a tenorer: Emil Adami (Vasateatern), Gustaf Adolf Lund (Vasateatern), Henning Malm (Operan), Sven Nyblom (Operan), Elis Olsson, (Södra

teatern), Birger Schücker (Vasateatern). — 2:a tenorer: Fredrik Ericson (Operan), Claes Henning, (Vasateatern), Knut Nyblom (Södra teatern). — 1:a basar: Oscar Bergström (Vasateatern), Tor Mandahl (Operan), August Svensson (Vasateatern). — 2:a basar: Otto Edberg (konsertsångare), Alfred Lundberg (Svenska teatern), Walter Salmson (stipendiat vid Operan) Gustaf Sjöberg, (konsertsångare), Ernst Svedelius (Vasateatern), Åke Wallgren (Operan), Teodor Wickbom (musikälskare).

Mazérska kvartettsällskapets årssammankomst ägde rum den 3 d:s i sällskapets sedvanliga lokal, Konstnärshuset vid Smålandsgatan, under ordförandeskap af hofrättsrådet C. H. Munthe. Därvid förrättades val till ledamot i styrelsen efter kanslissekreterare E. Blom, som på grund af hälsoskäl anhållit om sitt entledigande. Till hans efterträdare utsågs enhälligt nuvarande styrelsesuppleanten, protokollssekreterare Arvid Bergendahl, åt hvilken styrelsen jämväl uppdrog att vara sällskapets skattmästare. Till herr Bergendahls efterträdare såsom styrelsesuppleant valdes brukspatron Axel Tamm. För öfrigt omvaldes enhälligt förutvarande direktionsledamöter och funktionärer hos sällskapet.

Sångsällskapet »O. D.» från Upsala gifver sin sedvanliga vårmatiné söndagen den 19 april i Musikaliska akademiens stora sal.

Sångarepalats i Stockholm. Ett andra sammanträde hölls den 4 april med den jättekör som i Grand Restaurant National nyligen har bildats i och för anskaffandet af grundplåt till ett sångarpalats i Stockholm. Redaktör W. Granath inledde förhandlingarna med en redogörelse för hvad den vid förra sammanträdet valda interimsstyrelsen åtgjort. På af denna gjord förfrågan ha direktör Julius Wibergh och herr Herman Berens lofvat att anförda hvar sin afdelning i första konserten. Direktör Åkerberg har ej ännu kunnat afgöra huruvida han kan biträda kören. Hr John Ullstedt har beredvilligt medgifvit sitt uppsättande som kandidat till anförandet af en eller flera konserter.

Enligt det framlagda förslaget skola årligen hållas fyra konserter. Därpå skola två tredjedelar af första och tredje konserternas nettobehållning anslås till sångarpalatsfonden, af andra och fjärde konserterna en tredjedel af behållningen till samma ändamål, en tredjedel till skollofskolonierna samt slutligen en tredjedel af alla fyra konserterna till administrationen. Under 1903 skola hållas endast tre konserter. Definitiva beslut fattas vid nästa sammanträde.

Tavastehus' hornorkester, 22 man i uniform under anförande af direktör Hans Aufrichtig, spelade Påskdagen på Skansen. Orkestern, som är mycket uppburen i Finland, gör efter sitt uppträdande i hufvudstaden en turné genom mellersta och norra Sverige.

Kaféernas musik. I Berns' salong har f. o. m. 1 april Edvard Wilh. Strauss alternerande med Aug. Meissner anført kapellet. Dessutom har där uppträtt harpospelerskan, fröken Milo Stolz från Wien och fru Anna Lundberg sjungit visor. — I Sveasalen har italienska kapellet, under Ferdinando Seveso under säsongen konserterat med violinisten Gaetano Fucella som solist. I Blanchs' kafé har från 1 mars Victor Carniers orkester spelat.

Kvartettsångare-Förbundet, hvars matiné den 5 april förut omtalats, firade med denna sin 20-åriga tillvaro.

Efter konserten samlades ett 70-tal sångare och passiva ledamöter jämte inbjudna till middag å restaurang Runnan. Salen var festligt dekorerad med blommor, flaggor och standar jämte en byst af förbundets stiftare, framlidne August Edgren. Ordföranden hälsade de närvarande välkomna och uppläste en historik öfver förbundets verksamhet under de gångna 20 åren. Åt minnet af de aflidna sångarbröderna ägnades en versifierad nekrolog, författad af herr John Ullstedt. Till hedersledamot utnämndes fil. d:r A. M. Myrberg för hans omfattande verksamhet till kvartettsångens befrämjande.

Fru Anna Norrie har från den 16:de april anställts hos hr Ranft och skall uppträda som sköna Helena samt Storbhertiginnan af Gerolstein.

Tegnér-afton, den sista i Borgarskolans serier, gafs den 7 april i Vetenskapsakademiens hörsal. Därvid höll fil. lic. Ruben G:son Berg föredrag om »Frithiofs saga» och reciterade »Baldersbålet» och »Frithiof på sin faders hög» med musik af d:r K. Valentin, som ackompanjerade sångerna för aftonen, alla af B. Crusell. Af dessa sjöng fröken Anna Lagergren »Frithiof och Ingeborg» och »Ingeborgs klagan»; hr Gentzell »Frithiofs lycka» och »Kung Rings död», hr G. Sjöberg »Vikingabalk» och solot i körsången »Konungavalet» samt med hr Gentzell »Frithiof och Björn». En kör af musikälskare och älskarinnor utförde »Rings drapa» under ledning af d:r Valentin.

Filharmoniska sällskapet repeterar f. n. under stor anslutning Händels oratorium Simson, som skall gifvas å tredje abonnemangskonserterna den 5 maj. Oratoriet uppfördes här senast

i april 1896 af sällskapet i Katarina kyrka.

Hr Forsell på Köpenhamns opera. Från Köpenhamn meddelas: I anledning af hr Helge Nissens sjukdom har k. teatern nu beslutit sig för att erbjuda den svenske operasångaren John Forsell ett tillfälligt gästspel, på det att Wagners »Siegfried» må kunna uppföras i mitten af april.

Operasångaren Johannes Elmlad har nyligen mottagit underrättelse från den kommitté, som har hand om det Wagner-monument, hvilket kommer att afäckas i Berlin under oktober månad, att han blifvit utsedd till hedersledamot af kommittén, meddelar den svensk-amerikanska tidningen Nordstjärnan.

Göteborg. Lombergiska operaturén uppförde här första dagarna i april Verdis »Traviata» med fru Norelli såsom Violetta, hr Bratbost i Alfredos roll, sista gången med signor Oreste som Germont. Därefter följde »Trubaduren», hvari fru S. Åkerberg vann stort bifall som Azucena; fru Norelli sjöng Leonoras parti, greffe Luna i Maurico och Fernando representerades af hrr Lomberg, Bratbost och Hansén. Den 6—8 uppfördes »Mignon» med fröken Lindgren från Stockholmsoperan i titelrollen, fru Norelli som Philine; Lothario utfördes af signor di Giulio. Till förmån för turnéns medlemmar gafs den 9 och 11 »Trubaduren» med hrr Marini och Giulio som gäster, samt »Traviata».

Af Musikföreningens orkesterkonserter 1902—1903 gafs den 3 och 4 april sådana med biträde af Winderstein-orkestrern. Programmet å den första upptog: 1 A. Bruckner: Symfoni, D-moll, n:o 3; 2 Mozart: Sere-nade, »Ein kleine Nacht-Musik»; 3 R. Strauss: »Till Eulenspiegels lustige Streiche»; 4 Tschaiowsky: Overture solennelle 1812; å andra: 1 Berlioz: Symphonie phantastique; 2 Beethoven: uvertyr till »Coriolanus»; 3 Händel: Concerto grosso för stråkorkester; R. Wagner: »Waldweben» och förspel till »Mästersångarna». Den 5 april gafs af orkestrern en matiné med hr Ruben Liljefors som piano-solist, då dennes pianokonsert (op. 5, F-moll) utfördes och därjämte Goldmarks »Sakuntala»-uvertyr samt Beethovens D-dur-symfoni. — I Trädgårdsföreningens konsertsalong spelar för närvarande skånska husarregementets musikkår under hr Olof Lidners direktion.

Från våra grannland.

Kristiania. April 1—13. Nationalteatern gaf den 2 april en symfonikonsert under medverkan af Windersteins Leipziger-orkester. Af pjäser med musik har där endast gifvits

Peer Gynt». — Holters körförening gaf den 2 april sin andra säsongkonsert med biträde af sångerskan fru Clara Hultgren samt hrr Haalund, Saabye och Alnäs och 3 amatricer. Programmet upptog: 1 Händel: 100:de psalmen för soli, kör och piano; 2 Romanser med piano; 3 Reinecke: »Schlaf-lied der Zwerge» ur »Schneewitche» för damkör och piano; 4 Mendelssohn: violinkonsert; 5 R. Schumann: Requiem för Mignon, för soli, kör och piano. — Musikföreningen gaf den 4 under Holters ledning en stor orkesterkonsert, hvarvid utfördes: 1 Lalo: uvertyr till »Le roy d'Ys»; 2 Rameau: »Castor et Pollux»-suite; 3 Sant-Saëns: aria ur »Samson et Dalila» (fru Hultgren); 4 Cesar Franck: »Der wilde Jäger», symfon. dikt; Saint-Saëns: Inledning till bibliska dikten »Syndafloren» för stråkorkester och violinsolo; 6 Berlioz: Romersk Carneval.

Helsingfors. Mars 28—april 12. Teatrarnas repertoar under denna tid har varit endast dramatisk. D. 30 mars gaf Filharmoniska sällskapet sin 10:de (sista) symfonikonsert under Rob. Kajanus' ledning och med piano-virtuosen Leopold Godowsky som solist. Programmet var följande: 1 Brahms: Tragisk uvertyr; 2 Tschai-kowsky: Pianokonsert, B-moll; 3 Sibelius: Symfoni N:o 2. Hr Godowsky, en första rangens pianist, gaf sedan, d. 1:a april, egen konsert i universi-tets-salen, då han utförde sina »Studier öfver Chopin-etuder» (op. 10 N:o 1 och 5, op. 25 N:o 4, för vänstra handen; samt op. 25 och 9 för enade). Han spelade dessutom Beethovens sonat op. 81, Schumanns »Etudes symphoniques», Wagner-Liszts »Tannhäuser»-uvertyr, ett par Mendelssohns »Lieder ohne Worte», saker af Brahms och Chopin samt Webers »Perpetuum mobile». En andra konsert gaf han ett par dagar senare med 10 Chopin-nummer, 4 mindre af Liszt, etc. — D. 3 april konserterade i studenthuset ryska kejsarl. operans »berömda tenor» L. M. Klementieff under stort bifall af publiken; kritiken tillerkänner honom förmåga som operasångare men finner honom sakna teknisk utbildning för uppträdande på konsertestraden. D. 5 gaf Filharmoniska sällskapet konsert till förmån för sin orkesters pensionskassa med biträde af fru M. Järnefelt. Programmet upptog: 1 Sibelius: Symfoni N:o 2; 2 R. Strauss: »Tod und Verklärung»; 3 sänger af H. Wolf och Rich. Strauss. D. 6 firade med en konsert sångkören Ylioppilaskunnan Laulajat sin 20-åriga tillvaro. Under påskhelgen gaf hr Sjöblom orgelkon-sert, d. 10 april, med orkester, då bl. a. utfördes Enrico Bossis berömda orgelkonsert med ork. op. 100. Påsk-dagen gäfvos hrr Ojanperä och Meri-kanto konsert i Nya Kyrkan. — Hel-

singfors' Musikinstitut hade d. 6 en intressant musikafton, hvarvid utfördes: Pianokvintett, F-moll, af Sgambati, Sonat af Nicolo Porpora (hr Novacek) och Pianotrio, D-moll, af Enrico Bossi, utförd af hrr Karl Ekman, Novacek och Schneevoigt.

Köpenhamn. April 1—14. Kgl. teaterns pjäser med musik ha denna tid utgjorts af »Carmen», »En mid-sommarnattsdröm», »Orfeus och Eurydike» samt »Trubaduren». Påsken har varit musikfattig. Annandagen gafs dock konsert i Odd Fellow-paläets stora sal af svenska manskören »Orfeus» (40 man) från Lund under dr Alfr. Bergs direktion. Programmet upptog sänger af Bellman, Kjerulf, Alfvén, Düring, Vidén samt Södermans »Bondbröllop». Dagen där-på gaf Dansk Konsertforening konsert med biträde af kammarsångarne N. J. Simonsen och E. Schönberg samt sång-föreningarna »Arion» och »Gutten-bergskören». Programmet upptog: 1 Axel Scholer: »Napoleon Bona-parte», symfonisk dikt; 2 Louis Glass: »En Folkefjende», uvertyr; 3 Vilh. Rosenberg: »Attila», körfantasi. Alla dessa gäfvos nu för första gången.

Från andra land.

Wien. Charpentiers »Louise» har nyligen gifvits å hofteatern för första gången under Gustav Mahlers ledning och med hans iscensättning. Operan, särdeles 1:a och 3:e akten, gjorde stor lycka och den närvarande komponisten blef ett tiotal gånger inropad. Fru Marie Gutheil-Schoder var ypperlig som Louise. Under en repetition ytt-rade också mr Charpentier: »Celle-ci est ma Louise». Modern och fadern återgäfvos utmärkt af fru Hilger-mann och hr Demuth likasom Julien af hr Fritz Schrödter. Charpentier försäkrar att hans, liksom de franska nutida tonsättarnes sträfvan är att lösgöra sig från Wagner. De galli-ska kompositörerna fordra i synner-het, att dramat skall framställa den verklighet som omger oss — och icke, såsom Wagners musikdramer, behandla sagoämnen och för vår tid främmande tilldragelser.

Berlin. I Centralteatern gästar för närvarande en operett-ensemble från Wien under direktion af Gabor Steiner. Dess förnämsta attraktion är »Clo-Clo», vaudeville af Landesberger och Leo Stein, musik af Ferdinand Pagin, som själf spelar hufvudrollen, Flaubert, Pagin från Theater a. d. Wien, är länge känd som en af Wiens förnämsta operettsångare och har nu äfven visat god förmåga som komponist. »Clo-Clo», som gifvits 50 gånger för utsåldt hus, prisas för melodiös, in-tagande musik och muntrande librett.

Å Svensk Musiktidnings Expedition,
Vallingatan 11, 2 tr., samt i bok- och
musikhandeln finnes till salu

Melodiska Minnesblad

4 Pianostycken — *Barcarolle. Ma-
zurka, Canzonetta, Nenia* — af Frans
J. Huss. Pris 1 kr.

För Porträttsamlare!

Fina Sköntrycks-exemplar af Svensk
Musiktidning, flere årgångar, säljas billigt å
tidningens expedition

Vallingatan 11, 2 tr.

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga,
erhållas till nedsatt pris (endast kontant) å
expeditionen.

J. G. MALMSJÖ, PIANOFABRIK

Kongl. Hofleverantör

GÖTEBORG

Etablerad 1843

Begagnade
instrument ta-
gas i utbyte.
Bekväma afbe-
talsvillkor.

Den enda svenska Pianofabrik, som vid
mångfaldiga täflingar alltid erhållit hög-
sta priset.

Talrika intyg från
framstående
musici och
konstnärer.

GULD MEDALJ »för utmärkta flyglar och pianinos»

Göteborg 1891 Malmö 1896
Stockholm 1897

ensam bland svenska pianofabriker.
Inalles 21 första pris

A.-B. Skandinaviska Orgel- & Pianofabriken

(f. d. Skandinaviska Orgelfabriken)

Grundad 1865

rekommenderar sin
tillverkning af

Orglar

för kyrkor, skolor
och hemmen samt

Pianinon.

Obs.! Uteslutande svensk tillverkning och följaktligen af utmärktaste
och solidaste beskaftenhet.

Priskurant på begäran. Alla förfrågningar besvaras omgående.

Utställning & kontor Mästersamuelsgatan 32, Stockholm.

Svensk Musiktidning

Nordiskt Musikblad. — 23:dje årgången. — För hvarje musikaliskt hem,

utgifves 1903 efter samma plan som förut, innehållande populär läs-
ning i Musikaliska ämnen, porträtter med biografier etc. Tidnin-
gen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris 5 kro-
nor pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å *Expedi-
tionen, Vallingatan 11, 2 tr., i bok- och musikhandeln*, å posten
och tidningskontor. I landsorten prenumereras bäst å posten.

N:o 1 innehåller porträtt af *F. A. Frieberg* och *Arvid Ödmann* (såsom Johan
af Leyden i »Profeten»); N:o 2 porträtt af *Paula Lindberg*, f. Frödin, och *Anna Pet-
tersson Norrie*; N:o 3 *Saint-Saëns*; N:o 4 *Aina Mannerheim*, *Robert Plan-
quette*; N:o 5 *Gust. Henrikson*, *Leon. Borwick*; N:o 6 *Maikki Järnefelt*; N:o 7
Ida Ekman.

Obs.! Nyttan af en musiktidning för musikkildningen i hemmet torde
ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den
förökas och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta plat-
sen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, der musiklivet är
högst och rikast utveckladt. Svensk Musiktidning meddelar ock en kontinuer-
lig redogörelse för musiklivet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Norges,
Finlands och Danmarks hufvudstäder, utförliga biografier med fina porträtt,
instruktiva artiklar, följetonger m. m. Musikbilagan innehåller verkligt god musik.

I Musik- och Bokhandeln:

Populär Piano-Skola

med

Klaviatur-Tabell

för noternas snabba inlärande.

Ny, lättfattlig undervisningsmetod för barn,
öfversatt och bearbetad efter

Prof. H. von Bocklet.

Häft. 3 kr., i pappband 3: 50, cloth-
band 4 kr.

»Enkel, praktisk och fullt systematisk,
gående i lagom hastighet och utan hopp
från det lättare till det svårare. Torde
vara den bästa pianoskola vi hittills haft
i Sverige. En ytterligare förtjänst hos
det verkligen vackra arbetet är att bear-
betaren förmått göra det så alltigenom
svenskt som det verkligen är.»
(Gotlands Allehanda.)

Elkan & Schildknechts Musikhandel
28 Drottninggatan 28.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

Hamngatan 18 B.

Flyglar, Pianinos och Orgelhar-
monier af de bästa svenska och ut-
ländska fabriker i största lager till
billigaste priser under fullkomligt an-
svar för instrumentens bestånd.

Obs.! Hufvuddepot för Blüthners
och Rönischs världsberömda
Flyglar och Pianinos.

PIANO LEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god tek-
nik och verkligt musikalisk utbildning,
meddelas af undertecknad till moderat
pris. Anmälan kan äfven ske skrift-
ligen.

Mottagning kl. 9—10 f. m. och
4—5 e. m.

Vallingatan 11, 2 tr.

Frans J. Huss.

Innehåll: Yvonne de Tréville (med
porträtt). — Första uppförandet af Verdis
»Otello». — Rousseau som musiker och hans
äskådningssätt, jämförd med Wagners. — Mu-
sikpressen. — Litteratur. — Dödsfall inom
musik- och operavärlden 1902 (forts. o. slut).
— Från scenen och konsertsalen. — Musik-
notiser från hufvudstaden och landsorten, från
våra grannland och andra land. — Ammonser.